

eHealth

Het onderwerp

Met eHealth krijgen mensen met psychische klachten/aandoeningen via ICT-toepassingen (zoals online modules en apps) informatie over hun psychische gezondheid of ondersteuning bij hun herstel. Zo kunnen zij hun herstelproces, en daarmee hun kwaliteit van leven verbeteren. eHealth kan ook ingezet worden om naasten te betrekken bij het herstelproces.

Er bestaan drie vormen van eHealth in de ggz:

- eHealth zonder zorgverlener, zelfhulp.
- eHealth met begeleiding van een zorgverlener die de patiënt niet persoonlijk kent.
- eHealth met begeleiding van een zorgverlener die de patiënt wel persoonlijk kent.

Patiëntenperspectief

Het gebruik van eHealth kan de autonomie en de eigen regie van patiënten en naasten versterken. eHealth-toepassingen stimuleren zelfmanagement en zelfredzaamheid. En ze zijn onafhankelijk van tijd en plaats in de triade inzetbaar.

De inzet van eHealth houdt rekening met de wensen en behoeften van de patiënt. Zo kan eHealth bijdragen aan een meer onafhankelijke positie van de patiënt ten opzichte van de zorgverlener. Afhankelijk van het persoonlijk verhaal van de patiënt en van zijn (on)mogelijkheden, kan er samen een weloverwogen invulling worden gegeven aan eHealth. Hierbij kunnen naasten goede steun bieden.

Randvoorwaarden voor goede inzet van eHealth zijn onder andere: competenties van de patiënt en zorgverlener (waaronder ICT-vaardigheden en communicatievaardigheden), technische mogelijkheden en inbedding in privacywetgeving.

Kernelementen van goede zorg

Om een weloverwogen keuze te maken over inzet of uitbreiding van eHealth in uw behandelaanbod, is het noodzakelijk om eerst een visie te ontwikkelen:

- welke meerwaarde heeft de inzet van eHealth voor de patiënt en zorgverlener?
- waar vraagt de patiënt (en eventueel zijn/haar naaste) om?
- voor welke patiëntencategorie (diagnose) wil je eHealth inzetten? En voor welke fase in het zorgproces?
- aan welke voorwaarden moet worden voldaan om eHealth in te zetten?

Op basis van deze visie prioriteert u de criteria die relevant zijn voor eHealth:

- functionaliteit;
- blended / niet-blended;
- gebruikersvriendelijkheid;
- empowerment;
- combineerbaarheid;
- mogelijkheden voor naasten;
- wetenschappelijke toetsing;

- beveiliging;
- techniek;
- kosten en financiering;
- implementatie en begeleiding.

Inzet van eHealth per fase in het zorgproces

eHealth kan in elke fase worden ingezet, in verschillende vormen en met verschillende doeleinden. Voorop staat het gezamenlijk heldere afspraken maken over de verwachtingen, verantwoordelijkheden en veiligheid. Maak duidelijk wat het doel is van de eHealth applicatie, wie welke rol inneemt en wat het oplevert.

Inzet van eHealth bij vroege onderkenning en preventie

- Doel: voorlichting, zelfdiagnose, zelfhulp, digitale aanmelding, geïndiceerde preventie.
- Rol van de zorgverlener: (nog) geen contact, wijzen op mogelijkheid tot contact bij twijfel.
- Resultaat: meer inzicht in klachten, voorkomen van verergering of vermindering van klachten, zelfmanagement en autonomie, tijdsbesparing door digitale aanmelding

Inzet van eHealth bij diagnostiek

- Doel: hulpmiddel, communicatiemiddel, voorlichting, vormgeven zorgplan.
- Rol zorgverlener: patiënt en eventueel naaste voorlichten over eHealth en het doel duidelijk formuleren. Voorlichting geven over het hulpmiddel om diagnose te stellen en over diagnose, ondersteunende informatiebronnen delen.
- Resultaat: een bijdrage aan het stellen van een diagnose, door online inzicht in de klachten van een patiënt. Meer inzicht in de betekenis van de diagnose voor de patiënt en hoe het persoonlijk zorgplan vorm kan krijgen. Een actieve betrokkenheid van de patiënt.

Inzet van eHealth bij monitoring

- Doel: zelfmonitoring, coaching & educatie, communicatie.
- Rol zorgverlener: gegevens - die door middel van monitoring zijn verkregen - beoordelen. Feedback, advies en handvatten geven aan de patiënt. De rol van coach/begeleider voor patiënt en/of naaste.
- Resultaat: zorgverlener, patiënt en eventueel naaste hebben tussen consulten door inzicht in de gezondheidstoestand (gedrag en stemming) van de patiënt. Patiënt krijgt meer grip.

Inzet van eHealth bij behandeling, begeleiding, en terugvalpreventie

- Doel: behandeling (met of zonder persoonlijk contact met de zorgverlener), consult, communicatie, coaching & educatie en (zelf)monitoring.
- Rol zorgverlener: de behandelvorm in samenspraak met patiënt en eventueel naaste, en afhankelijk van de wensen, behoeften en mogelijkheden starten en gemaakte afspraken respecteren en monitoren.
- Resultaat: inzicht in het verloop van de behandeling versterkt zelfmanagement en meer regie over het persoonlijke herstelproces. Advies over terugvalpreventie en tijdige signalering door middel van monitoring. Nuttige ervaringen en tips van lotgenoten.

Inzet van eHealth bij herstel, participatie, re-integratie en langdurige en chronische GGz

- Doel: voorlichting, coaching & educatie, advies over participatie, consult, communicatie, (zelf)monitoring, ondersteuning signalering naaste(n).
- Rol zorgverlener: in deze fase bepaald door de hoeveelheid ondersteuning die een patiënt nodig heeft en de mate waarin zijn/haar naasten deze ondersteuning kunnen bieden.
- Resultaat: de patiënt heeft meer handvatten om zijn/haar leven weer op te pakken. Patiënt en betrokken naaste(n) krijgen inzicht. Lotgenotencontact helpt bij het uitwisselen van ervaringen en tips.

Organisatie van zorg

Het succes van eHealth binnen de behandeling hangt af van de kwaliteit van de samenwerking tussen patiënt en zorgverlener en van de implementatie van eHealth in de organisatie. Zorgverleners die bevoegd zijn om face-to-face behandelingen uit te voeren, zijn ook bevoegd om eHealth in te zetten. Dat vraagt wel om specifieke competenties. Alle betrokkenen, zowel zorgverleners, patiënten als naasten moeten zich vooraf afvragen of deze competenties aanwezig zijn of dat zij deze eigen kunnen maken.

Naast een andere manier van dienstverlening in de zorg betekent eHealth ook een verschuiving van rollen. De zorgverlener wordt meer coach, terwijl de patiënt en betrokken naasten meer eigen verantwoordelijkheid krijgen.